Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 22. mája 2014*

„Smernice 92/40/EHS a 2005/94/ES — Rozhodnutia 2006/105/ES a 2006/115/ES — Charta základných práv Európskej únie — Články 16, 17 a 47 — Opatrenia boja proti vtáčej chrípke — Náhrada škody“

Vo veci C-56/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Szegedi Ítélőtábla (Maďarsko) z 28. januára 2013 a doručený Súdnemu dvoru 4. februára 2013, ktorý súvisí s konaním:

Érsekcsanádi Mezőgazdasági Zrt

proti

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Borg Barthet, sudcovia E. Levits (spravodajca) a M. Berger,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, v zastúpení: I. Olasz a J. Kerényi, splnomocnení zástupcovia,

— maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a K. Szíjjártó, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: V. Bottka, H. Krämer a B. Burggraaf, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: maďarčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Rady 92/40/EHS z 19. mája 1992, ktorou sa zavádzajú opatrenia spoločenstva na kontrolu moru hydiny (Ú. v. ES L 167, s. 1; Mim. vyd. 03/012, s. 306), a smernice Rady 2005/94/ES z 20. decembra 2005 o opatreniach Spoločenstva na kontrolu vtáčej chrípky a o zrušení smernice 92/40/EHS (Ú. v. EÚ L 10, s. 16), rozhodnutia Komisie 2006/105/ES z 15. februára 2006 o určitých prechodných ochranných opatreniach týkajúcich sa podozrivých prípadov vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov v Maďarsku (Ú. v. EÚ L 46, s. 59) a rozhodnutia Komisie 2006/115/ES zo 17. februára 2006 o určitých ochranných opatreniach týkajúcich sa vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov v Spoločenstve a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2006/86/ES, 2006/90/ES, 2006/91/ES, 2006/94/ES, 2006/104/ES a 2006/105/ES (Ú. v. EÚ L 48, s. 28), ako aj článkov 16, 17 a 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Érsekcsanádi Mezőgazdasági Zrt, poľnohospodárskym podnikom zaoberajúcim sa živočíšnou výrobou, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal (správne orgány v Báčsko-malokumánskej župe) vo veci týkajúcej sa toho, že posledný uvedený orgán odmietol priznať žalobkyni vo veci samej v rámci náhrady škody vzniknutej pri výkone správnej právomoci časť tejto náhrady škody zodpovedajúcu ušlému zisku uvedenej žalobkyne.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 1 prvý odsek smernice 92/40 znie:

„Táto smernica vymedzuje opatrenia spoločenstva, ktoré sa použijú pre tlmenie v prípade vzplanutia klasického moru hydiny, bez ujmy ustanovení spoločenstva riadiacich obchod vo vnútri spoločenstva.“

4 Článok 1 ods. 1 smernice 2005/94 stanovuje:

„Táto smernica stanovuje:

a) určité preventívne opatrenia zamerané na kontrolu a včasné odhalenie vtáčej chrípky a na zvýšenie úrovne povedomia a pripravenosti príslušných orgánov a poľnohospodárov v súvislosti s nebezpečenstvom, ktoré táto choroba predstavuje;

b) minimálne kontrolné opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v prípade ohniska vtáčej chrípky u hydiny alebo iného v zajatí žijúceho vtáctva a včasného odhalenia možného rozšírenia vírusov vtáčej chrípky na cicavce;

c) iné dodatočné opatrenia na zabránenie šírenia vírusov chrípky vtáčieho pôvodu na iné druhy.“

5 Článok 67 ods. 1 prvý pododsek smernice 2005/94 stanovuje:

„1. Členské štáty uvedú najneskôr do 1. júla 2007 do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.“

6 Článok 2 rozhodnutia 2006/105 nazvaný „Zriadenie zón ochrany a dozoru“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Maďarsko zriaďuje v okolí oblasti, v ktorej je potvrdený výskyt vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov spôsobovanej chrípkovým vírusom A podtypu H5 u voľne žijúcich vtákov a je podozrenie alebo je potvrdené, že ide o typ neuraminidázy N1:

a) zónu ochrany s minimálnym polomerom tri kilometre a

b) zónu dozoru s minimálnym polomerom 10 kilometrov vrátane zóny ochrany.“

7 Článok 3 ods. 2 písm. a) a c) tohto rozhodnutia stanovuje:

„Maďarsko v zóne ochrany zabezpečuje zákaz:

a) odoberania hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí z poľnohospodárskych zariadení, na ktorých sú chované;

…

c) prepravy hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí v rámci tejto zóny, okrem tranzitu po hlavných cestách alebo železnici a prepravy do bitúnkov na priame zabitie;

…“

8 Podľa článku 6 ods. 1 uvedeného rozhodnutia:

„1. Odchylne od ustanovení článku 3 ods. 2 písm. a) môže Maďarsko povoliť prepravu mladých nosníc a kŕmnych moriek do poľnohospodárskych zariadení, ktoré sú pod úradnou kontrolou, nachádzajúcich sa buď v zóne ochrany alebo dozoru.“

9 Článok 11 rozhodnutia 2006/105 stanovuje:

„Maďarsko prijme okamžite všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím a uverejní tieto opatrenia. Okamžite o tom informuje Komisiu.“

10 Článok 2 rozhodnutia 2006/115 nazvaný „Zriadenie zón ochrany a dozoru“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ovplyvnený členský štát zriadi v okolí oblasti, v ktorej je potvrdený výskyt vysoko patogénnej vtáčej chrípky spôsobovanej vírusom A podtypu H5 u voľne žijúcich vtákov a je podozrenie alebo je potvrdené, že ide o neuraminidázu typu N1:

a) zónu ochrany s minimálnym polomerom tri kilometre a

b) zónu dozoru s minimálnym polomerom 10 kilometrov vrátane zóny ochrany.“

11 Podľa znenia článku 3 ods. 2 tohto rozhodnutia týkajúceho sa opatrení v zóne ochrany:

„Ovplyvnený členský štát zabezpečuje zákaz týchto opatrení v zóne ochrany:

a) odsunu hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí z hospodárstva, na ktorom sa chovajú;

…

c) prepravy hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí v rámci tejto zóny okrem prepravy po hlavných cestách alebo železnici a prepravy na bitúnky na priame zabitie;

…“

12 Podľa článku 6 ods. 1 uvedeného rozhodnutia:

„Odchylne od článku 3 ods. 2 písm. a) môže ovplyvnený členský štát povoliť prepravu mladých nosníc, moriek na výkrm, inej hydiny a pernatej zveri z farmových chovov úradne kontrolovaným hospodárstvam, ktoré sú umiestnené buď v zóne ochrany alebo dozoru.“

13 Článok 11 prvý odsek rozhodnutia 2006/115 stanovuje:

„Všetky členské štáty okamžite prijmú a uverejnia potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.“

Maďarské právo

14 Zákon č. CLXXVI z roku 2005 o veterinárnej správe (állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény) vo svojom znení účinnom v čase vzniku skutkových okolností v konaní vo veci samej obsahuje ustanovenia týkajúce sa epidemiologických opatrení.

15 V zmysle § 7 ods. 4 tohto zákona:

„S cieľom identifikovať šírenie chorôb zvierat, ktoré podliehajú ohlasovacej povinnosti, a predísť a zabrániť tomuto šíreniu a s cieľom znížiť a napraviť škody príslušné orgány v oblasti veterinárnej správy prijmú v prípadoch stanovených v osobitných právnych predpisoch v závislosti od povahy a šírenia ochorenia tieto epidemiologické opatrenia:

…

f) zriadenie zóny ochrany (dozoru);

…

q) povinnosť spolupráce hospodárskych subjektov (napríklad bitúnkov, tovární na spracovanie vedľajších výrobkov živočíšneho pôvodu) v záujme účinného vykonávania epidemiologických opatrení, a to v rozsahu a počas doby nevyhnutnej na odstránenie rizika a za následnú kompenzáciu podľa stupňa spolupráce.“

16 § 8 ods. 1 uvedeného zákona stanovuje:

„Zároveň možno prijať aj rôzne epidemiologické opatrenia. Ustanovenie, ktorým sa prijmú, sa musí vykonať okamžite, bez toho, aby prípadné odvolanie malo odkladný účinok.“

17 Okrem toho § 10 toho istého zákona stanovuje:

„1. V prípade prijatia epidemiologických opatrení uvedených v § 7 ods. 4 písm. i) až q) a bez toho, aby to malo vplyv na výnimky stanovené v odseku 4, budú mať právo na náhradu škody zo strany štátu:

…

c) hospodárske subjekty uvedené v § 7 ods. 4 písm. q).

…

3. Výška náhrady musí dosahovať trhovú hodnotu zvierat, materiálu, nástrojov a predmetov a v prípadoch uvedených v § 7 ods. 4 písm. p) a q) sa vypočíta s prihliadnutím na škody (okrem ušlého zisku) spôsobené využívaním tovaru alebo spoluprácou. Posúdenie a náhradu škody bude podrobne upravovať osobitný predpis. Spôsob vyplatenia náhrady škody sa stanoví v príslušnom rozhodnutí, ktorým bude náhrada škody priznaná.

…“

18 Podľa § 14 vyhlášky Ministerstva pre rozvoj vidieka č. 44/2002 zo 17. mája o ochrane proti vtáčej chrípke a pseudomoru hydiny účinnej v čase vzniku skutkových okolností v konaní vo veci samej:

„1. Keď hlavný okresný veterinár potvrdí na farme alebo v inom poľnohospodárskom podniku výskyt vtáčej chrípky alebo pseudomoru hydiny, veterinárna služba nariadi zriadenie zóny ochrany na území vymedzenom v okruhu s minimálnym polomerom tri kilometre v okolí postihnutej farmy alebo poľnohospodárskeho podniku. Na účely zóny ochrany bude potrebné venovať pozornosť miestnym hydinárňam, umiestneniu bitúnkov, prirodzenému geografickému vymedzeniu, ako aj možnosti dohľadu.

…“

19 § 339 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý bol zriadený zákonom č. IV z roku 1959 (Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. Törvény), týkajúci sa náhrady škody stanovuje:

„Ten, kto neoprávnene spôsobí škodu inej osobe, je povinný túto škodu nahradiť. Táto povinnosť sa neuplatňuje, ak sa preukáže, že konal spôsobom, ktorý možno za daných okolností vo všeobecnosti očakávať.“

20 § 349 ods. 1 tohto Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri vykonávaní správnej právomoci vzniká iba vtedy, ak tejto škode nebolo možné zabrániť bežnými prostriedkami alebo ak poškodený primerane využil riadne opravné prostriedky na to, aby tejto škode zabránil.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 Žalobkyňa v konaní vo veci samej, ktorá je poľnohospodárskym podnikom zaoberajúcim sa živočíšnou výrobou, najmä výkrmom moriek, uzatvorila s poľnohospodárskym družstvom nájomnú zmluvu týkajúcu sa hydinovej farmy nachádzajúcej sa na okraji obce Nagybaracska (Maďarsko) na dobu určitú od 6. februára do 31. decembra 2006. Žalobkyňa v konaní vo veci samej mala v úmysle túto prenajatú farmu využívať na výkrm dvoch súborov odchovaných moriek.

22 Dňa 10. februára 2006 sa v obci Nagybaracska, približne 50 metrov od prenajatej farmy, objavila mŕtva labuť, ktorá bola infikovaná vírusom H5N1.

23 V tejto súvislosti a na účely prijatia opatrení na kontrolu vysoko patogénnej vtáčej chrípky prijala Komisia 15. a 17. februára 2006 rozhodnutia 2006/105 a 2006/115.

24 Správnymi rozhodnutiami 945-0/BACSK/2006 z 15. februára 2006 a 945-1/BACSK/2006 z 21. februára 2006 a v súlade s existujúcim vnútroštátnym právnym rámcom nariadila žalovaná v konaní vo veci samej zriadenie zóny ochrany, ktoré zahŕňalo aj správne územie obcí Csátalja a Nagybaracska a nariadila ďalšie opatrenia, akým je najmä zákaz prepravy hydiny v tejto zóne ochrany. Tento zákaz bol zrušený 21. apríla 2006.

25 Dňa 23. februára 2006 žalovaná v konaní vo veci samej správnym stanoviskom 1011-5/BACSK/2006, proti ktorému nie je možné podať odvolanie, zamietla žiadosť o povolenie umiestniť morky na chovnej farme nachádzajúcej sa v obci Nagybaracska, ktorú podala žalobkyňa v konaní vo veci samej, z dôvodu zákazov vzťahujúcich sa na nariadenú zónu ochrany, ako aj z dôvodu, že uvedená žalobkyňa a jej obchodní partneri vlastnili viaceré farmy, na ktoré podľa názoru žalovanej v konaní vo veci samej mohli byť umiestnené morky v závislosti od kapacity každej z nich.

26 Dňa 16. marca 2006 žalobkyňa v konaní vo veci samej predložila žalovanej v konaní vo veci samej žiadosť o náhradu všetkých škôd spôsobených v dôsledku zriadenia zóny ochrany a zamietnutia jej žiadosti o umiestnenie moriek, o ktoré ide, v tejto zóne ochrany.

27 V nadväznosti na správne rozhodnutia, ktoré podliehajú súdnemu preskúmaniu, bola žalobkyni v konaní vo veci samej ako odškodnenie priznaná suma v celkovej výške 3 509 879 maďarských forintov (HUF) (približne 12 000 eur), pričom jej žiadosť týkajúca sa sumy predstavujúcej ušlý zisk bola zamietnutá.

28 Vzhľadom na tieto skutočnosti žalobkyňa v konaní vo veci samej podala žalobu proti Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, pričom tvrdila, že keďže žalovaná v konaní vo veci samej nemohla zakázať prepravu moriek do prenajatej farmy, je povinná priznať náhradu škôd zahŕňajúcu ušlý zisk, ktorý jej nebol priznaný v rámci správneho konania o náhradu škody.

29 Dňa 13. mája 2012 Kecskeméti törvényszék (Okresný súd v Kecskeméte) zamietol žalobu žalobkyne v konaní vo veci samej z dôvodu, že rozhodnutia, ktoré prijala žalovaná v konaní vo veci samej v rámci svojej voľnej úvahy, neboli nezákonné a že v každom prípade neboli splnené podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vykonávaní správnej právomoci. Žalobkyňa v konaní vo veci samej podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Szegedi Ítélőtábla (Krajský súd v Szegede).

30 Za týchto podmienok Szegedi Ítélőtábla rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bolo rozhodnutie prijaté v rámci prechodných ochranných opatrení v súvislosti s vysoko patogénnou vtáčou chrípkou, ktorým maďarské orgány stanovili zónu ochrany, v rámci ktorej bola okrem iného zakázaná preprava hydiny, zlučiteľné s právom Únie, a najmä so smernic[ami 92/40 a 2005/94] a s rozhodnutím… 2006/105…?

Bolo rozhodnutie prijaté v rámci prechodných ochranných opatrení v súvislosti s vysoko patogénnou vtáčou chrípkou, ktorým maďarské orgány čiastočne zmenili právne predpisy týkajúce sa zóny ochrany a v rámci ktorého okrem iného zakázali prepravu hydiny v zóne, ako aj opatrenie prijaté uvedenými orgánmi voči žalobkyni formou stanoviska (a nie rozhodnutím, proti ktorému by bolo možné podať odvolanie), ktorým sa zamietla preprava moriek na farmu v tejto zóne ochrany (alebo ich chov), a to priamo v mieste výskytu zistenej infekcie, zlučiteľné s právom Únie, a najmä so smernic[ami 92/40 a 2005/94, ako aj] s rozhodnutím… 2006/115…?

2. Bolo cieľom smern[íc 92/40 a 2005/94] ako normatívnych aktov práva Únie prijať právne predpisy Únie zamerané na náhradu prípadných škôd spôsobených jednotlivcom v dôsledku prechodných ochranných opatrení prijatých v súvislosti s vysoko patogénnou vtáčou chrípkou v Únii? Poskytujú ustanovenia práva Únie uvedené v smerniciach [92/40 a 2005/94, ako aj]

v rozhodnutiach [2006/105 a 2006/115] dostatočnú právomoc na prijatie právnych predpisov Únie, ktorých cieľom je nahradiť prípadné škody spôsobené jednotlivcom v dôsledku prechodných ochranných opatrení prijatých v súvislosti s vysoko patogénnou vtáčou chrípkou?

3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku, je obmedzenie práva na náhradu škody vzniknutej z prechodných vnútroštátnych opatrení prijatých v rámci vykonávania aktov uvedených vyššie v súlade s právom a zlučiteľné s právnymi predpismi Únie? Možno považovať vnútroštátny právny predpis, ktorý obmedzuje náhradu škody zo strany štátu na náhradu skutočnej škody a výdavkov a vylučuje možnosť náhrady ušlého zisku, za nevyhnutné a primerané obmedzenie práva na náhradu škôd spôsobených jednotlivcom?

4. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku, môže žalobkyňa založiť svoje právo na náhradu ušlého zisku na priamom rozpore so zásadami zakotvenými Chartou… (článok 16 – sloboda podnikania; článok 17 – vlastnícke právo a článok 47 – právo na účinný prostriedok nápravy), ak prechodné opatrenia, ktoré prijal členský štát pri vykonávaní aktov práva Únie v rámci ochrany pred vysoko patogénnou vtáčou chrípkou, viedli v prípade žalobkyne k vzniku škody, ale pokiaľ ide o náhradu takto vzniknutej škody, vnútroštátne právne predpisy takýto nárok obmedzujú, vylučujúc možnosť požiadať o náhradu ušlého zisku?

5. Ak by sa mohlo uplatniť právo na náhradu celej škody založené na ustanoveniach práva Únie, možno takéto právo uplatňovať výlučne voči dotknutému štátu, alebo ho možno uplatňovať voči orgánu štátnej správy v konaní o náhradu škody spôsobenej pri vykonávaní správnej právomoci na základe širšieho výkladu koncepcie štátu? Ak toto právo možno uplatňovať aj voči správnym orgánom, môže sa vnútroštátnymi právnymi predpismi v súvislosti so žiadosťou o náhradu škody vyžadovať na vznik nároku na náhradu škody preukázanie splnenia ďalších požiadaviek?

6. Ak právo Únie nepriznáva žalobkyni možnosť priamo získať celkovú náhradu za vzniknuté škody na základe tohto práva, vyžaduje požiadavka na ekvivalenciu procesných noriem uplatňovanie rovnakých pravidiel na preskúmanie nárokov, ktoré možno priznať na základe práva Únie, a podobných nárokov, ktoré možno priznať na základe maďarského práva?

7. Možno sa za podobných skutkových okolností ako v prejednávanej veci v rámci súdneho konania týkajúceho sa opatrení na vykonanie práva Únie obrátiť na Komisiu na účely získania stanoviska ako *amicus curiae*, najmä v prípadoch, v ktorých Komisia začala voči členskému štátu konanie o nesplnení povinnosti v súvislosti s právnymi otázkami týkajúcimi sa daného sporu, vzhľadom na skutočnosť, že legislatívne a správne opatrenia, ktoré prijali členské štáty v rámci ochrany pred vysoko patogénnou vtáčou chrípkou voľne žijúcich vtákov v Únii, majú vplyv na fungovanie vnútorného trhu?

8. Ak existuje možnosť obrátiť sa na Komisiu na účely získania stanoviska ako *amicus curiae* alebo jednoducho požiadať o informácie, je Komisia povinná poskytnúť stanovisko ako *amicus curiae* alebo požadované informácie o údajoch, spisoch alebo vyhláseniach získaných v priebehu konania o nesplnení povinnosti a o postupoch Komisie v tejto veci, najmä ak ide o neverejné údaje, ktoré boli získané pred začatím konania o nesplnení povinnosti pred Súdnym dvorom? Možno tieto údaje verejne použiť v konkrétnom konaní, ktoré prebieha pred súdom členského štátu?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

31 Treba zdôrazniť, že podľa okolností vyjadrených v rozhodnutí vnútroštátneho súdu výskyt vtáčej chrípky, o ktorý ide vo veci samej, bol konštatovaný v prípade voľne žijúceho vtáka. V predmetnej veci ide o nájdenú labuť, ktorá zomrela v dôsledku infekcie vtáčou chrípkou.

32 Pokiaľ ide o smernice 92/40 a 2005/94, z článku 1 týchto smerníc vyplýva, že do ich pôsobnosti patrí len prijatie preventívnych opatrení a opatrení na boj v prípade podozrenia alebo skutočného výskytu vtáčej chrípky v rámci prevádzky u hydiny alebo iného v zajatí žijúceho vtáctva.

33 V dôsledku toho nie sú uvedené smernice v predmetnom prípade uplatniteľné, keďže ich pôsobnosť nezahŕňa prípad výskytu vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáka, v prípade ktorého sa vzhľadom na jeho izolovanú povahu vyžadujú menej reštriktívne opatrenia.

34 Otázky položené vnútroštátnym súdom treba teda preskúmať s prihliadnutím na tieto pripomienky.

O siedmej a ôsmej otázke

35 Siedmou a ôsmou otázkou, ktoré treba skúmať v prvom rade, sa vnútroštátny súd pýta, kedy sa vnútroštátny súd môže obrátiť na Komisiu so žiadosťou o poskytnutie objasnenia v rámci sporu týkajúceho sa opatrení určených na vykonanie práva Únie, konkrétne, keď bolo začaté zo strany Komisie konanie o nesplnení povinnosti, týkajúce sa prebratia smernice 2005/94 a akým spôsobom poskytnuté informácie možno využiť.

36 V tejto súvislosti podľa ustálenej judikatúry Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom iba vtedy, keď je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijaký vzťah k realite alebo k predmetu sporu vo veci samej, keď je problém hypotetický alebo keď Súdny dvor nemá dostatok skutkových a právnych informácií potrebných na to, aby poskytol užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sú mu položené (pozri rozsudok PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 39 a citovanú judikatúru).

37 Keďže v predmetnom prípade smernica 2005/94 nie je uplatniteľná, požadovaný výklad práva Únie s cieľom zistiť, či Komisia musí poskytnúť objasnenie, pokiaľ ide o žalobu o nesplnení povinnosti podanú proti Maďarsku týkajúcu sa prebratia tejto smernice, je irelevantný vzhľadom na rozhodnutia, ktoré má prijať vnútroštátny súd.

38 Z toho vyplýva, že siedma a ôsma otázka položená vnútroštátnym súdom je neprípustná.

O prvej otázke

39 Vnútroštátny súd sa v prvej otázke v podstate pýta, či sa rozhodnutia 2006/105 a 2006/115 majú vykladať v tom zmysle, že v rozpore s nimi sú jednak vnútroštátne opatrenia, akými sú správne akty z 15. a 21. februára 2006, ktorými bolo nariadené zriadenie zóny ochrany na správnom území obcí Csátalja a Nagybaracska a zákaz prepravy hydiny v tejto zóne ochrany, a jednak správne stanovisko, akým je to z 23. februára 2006, ktorým bola zamietnutá žiadosť podniku, akým je podnik žalobkyne vo veci samej, o povolenie umiestniť morky na chovnej farme nachádzajúcej sa v obci Nagybaracska.

40 V prvom rade článok 2 ods. 1 písm. a) a článok 3 ods. 2 písm. c) rozhodnutia 2006/105, ako aj zhodné ustanovenia rozhodnutia 2006/115 jednak ukladajú dotknutému členskému štátu povinnosť vymedziť v okolí oblasti, v ktorej je potvrdený výskyt vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov,

zónu ochrany s minimálnym polomerom tri kilometre a jednak zakazujú prepravu hydiny a iných vtákov chovaných v zajatí v rámci tejto zóny, okrem tranzitu po hlavných cestách alebo železnici a prepravy do bitúnkov na priame zabitie.

41 V predmetnom prípade zo znenia uvedených ustanovení vyplýva, že vnútroštátne opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, teda zriadenie zóny ochrany a zákaz prepravy hydiny cez túto zónu, prijaté ako správne akty maďarskými orgánmi 15. a 21. februára 2006, sú v súlade s týmito istými ustanoveniami, čo žiadny z účastníkov konania vo veci samej nespochybnil.

42 V druhom rade, keďže článok 3 ods. 2 písm. c) rozhodnutia 2006/105 zakazuje prepravu hydiny cez zónu ochrany, teda prepravu nezahŕňajúcu žiadne naloženie a vyloženie zvierat, vyplýva z toho, že *a fortiori* preprava hydiny do chovnej farmy nachádzajúcej sa v tejto zóne, tak ako je to vo veci samej, je takisto zakázaná. Okrem toho, ako tvrdí Komisia, výnimky stanovené v článku 6 tohto rozhodnutia sa vzťahujú výlučne na prepravu vykonanú vnútri zóny ochrany alebo začínajúcu v tejto zóne. Tieto výnimky sa teda nevzťahujú na prepravu vykonanú mimo tejto zóny, smerujúcu do nej, tak ako je to vo veci samej.

43 Z toho vyplýva, že skutočnosť, že správnym stanoviskom z 23. februára 2006 maďarské orgány odmietli povoliť prepravu hydiny do zóny ochrany, je v súlade s článkom 3 ods. 2 písm. c) rozhodnutí 2006/105 a 2006/115. Voľba formy správneho stanoviska nemá žiadny dosah na toto posúdenie, keďže tieto rozhodnutia nestanovujú konkrétne spôsoby ich vykonania.

44 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba odpovedať na prvú otázku tak, že rozhodnutia 2006/105 a 2006/115 sa majú vykladať v tom zmysle, že v rozpore s nimi nie sú jednak vnútroštátne opatrenia, akými sú správne akty z 15. a 21. februára 2006, ktorými bolo nariadené zriadenie zóny ochrany na správnom území obcí Csátalja a Nagybaracska a zákaz prepravy hydiny v tejto zóne ochrany, a jednak správne stanovisko, akým je to z 23. februára 2006, ktorým bola zamietnutá žiadosť podniku, akým je podnik žalobkyne vo veci samej, o povolenie umiestniť morky na jej chovnej farme nachádzajúcej sa v obci Nagybaracska.

O druhej a štvrtej otázke

45 Vnútroštátny súd sa svojou druhou a štvrtou otázkou, ktoré treba skúmať spoločne, v podstate pýta, či sa majú rozhodnutia 2006/105 a 2006/115, stanovujúce opatrenia boja proti vtáčej chrípke, vykladať v tom zmysle, že obsahujú ustanovenia alebo odkazujú na ustanovenia, ktorých cieľom je zaviesť režim náhrady škôd spôsobených opatreniami, ktoré stanovujú, a v prípade zápornej odpovede, či skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava vylučuje ušlý zisk z náhrady škody spôsobenej vnútroštátnymi ochrannými opatreniami, o aké ide vo veci samej, prijatých v súlade s rozhodnutiami 2006/105 a 2006/115, má dosah na slobodu podnikania, vlastnícke právo a právo na účinný prostriedok nápravy, ktoré sú zakotvené v článkoch 16, 17 a 47 Charty.

46 V prvom rade treba konštatovať, ako to tvrdia tak žalovaná v konaní vo veci samej, maďarská vláda, ako aj Komisia, že rozhodnutia 2006/105 a 2006/115 neobsahujú žiadne ustanovenie, ktorého cieľom by bolo zriadiť režim náhrady škody spôsobenej jednotlivcom realizáciou opatrení boja proti vtáčej chrípke, stanovených týmito rozhodnutiami.

47 Okrem toho, keďže uvedené rozhodnutia predstavujú vykonávacie akty prijaté na základe článku 9 ods. 3 a 4 smernice Rady 89/662/EHS z 11. decembra 1989 o veterinárnych kontrolách v obchode vnútri spoločenstva s cieľom dobudovania vnútorného trhu (Ú. v. ES L 395, s. 13; Mim. vyd. 03/009, s. 214) a článku 10 ods. 3 a 4 smernice Rady 90/425/EHS z 26. júna 1990 týkajúcej sa veterinárnych a zootechnických kontrol uplatňovaných v obchode vnútri spoločenstva s určitými živými zvieratami

a výrobkami s ohľadom na vytvorenie vnútorného trhu (Ú. v. EÚ L 224, s. 29), žiadna právomoc prideľujúca Komisii možnosť stanoviť režim náhrady škody nevyplýva ani zo znenia, ani z cieľa týchto smerníc, ktoré slúžili ako základ pre prijatie rozhodnutí 2006/105 a 2006/115.

48 V každom prípade treba pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora normotvorca Únie sa môže v rámci svojej voľnej úvahy, ktorú má v oblasti poľnohospodárskej politiky, domnievať, že majiteľom prevádzok, v ktorých sa zvieratá zlikvidujú alebo porazia, treba škodu čiastočne alebo úplne nahradiť. Súdny dvor však dospel k záveru, že z tohto konštatovania nemožno vyvodiť to, že by v práve Únie existovala všeobecná zásada, ktorá by stanovovala poskytnutie náhrady škody za každých okolností (pozri rozsudok Booker Aquaculture a Hydro Seafood, C-20/00 a C-64/00, EU:C:2003:397, bod 85).

49 Táto judikatúra je uplatniteľná aj vo veci samej, najmä vzhľadom na to, že vnútroštátne opatrenia vo veci samej sú menej závažné ako opatrenia zlikvidovania a porážky, ktoré viedli k vydaniu rozsudku vo veci Booker Aquaculture a Hydro Seafood (EU:C:2003:397).

50 Z toho vyplýva, že rozhodnutia 2006/105 a 2006/115, stanovujúce opatrenia boja proti vtáčej chrípke, neobsahujú ustanovenia ani neodkazujú na ustanovenia, ktorých cieľom je zaviesť režim náhrady škôd spôsobených opatreniami, ktoré stanovujú. V dôsledku toho tieto rozhodnutia nezakotvujú povinnosť náhrady škody zo strany členských štátov.

51 V druhom rade, keďže vnútroštátny súd sa pýta na zlučiteľnosť systému náhrady škody spôsobenej prijatím opatrení, o aké ide vo veci samej, prijatého vnútroštátnym zákonodarcom, so slobodou podnikania, vlastníckym právom a právom na účinný prostriedok nápravy, ktoré sú zakotvené v Charte, treba na úvod zdôrazniť, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy, o ktorú ide vo veci samej, hospodársky subjekt, ktorý je povinný spolupracovať v rámci epidemiologického opatrenia, má právo na náhradu škody z dôvodu ujmy vzniknutej touto spoluprácou, s výnimkou ušlého zisku.

52 Treba však konštatovať, že keďže povinnosť náhrady škody nemôže byť založená na práve Únie, vnútroštátne opatrenie, o aké ide vo veci samej, stanovujúce, že dotknutý členský štát vyplatí náhradu škody zodpovedajúcu škode a skutočným výdavkom, okrem ušlého zisku, nepatrí do pôsobnosti práva Únie, ale výlučne do rámca voľby vnútroštátneho zákonodarcu.

53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že prejudiciálne konanie stanovené v článku 267 ZFEÚ podľa ustálenej judikatúry vychádza z jasného rozdelenia právomocí medzi vnútroštátne súdy a Súdny dvor, pričom výlučne Súdny dvor je oprávnený rozhodovať o otázkach výkladu alebo platnosti aktov Únie uvedených v tomto článku. V rámci toho Súdnemu dvoru neprináleží posudzovať výklad ustanovení vnútroštátneho práva ani rozhodnúť, či je výklad tohto práva zo strany vnútroštátneho súdu správny (rozsudok Texdata Software, C-418/11, EU:C:2013:588, bod 28 a citovaná judikatúra).

54 Okrem toho, podľa článku 51 ods. 1 Charty, ktorý upravuje jej pôsobnosť, sú ustanovenia Charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Toto ustanovenie potvrdzuje ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa základné práva zaručené v právnom poriadku Únie uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu samé osebe túto právomoc založiť (pozri v tomto zmysle rozsudok Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, body 17, 19 a 22, ako aj uznesenie Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio, C-258/13, EU:C:2013:810, body 18 až 20).

55 V dôsledku toho posúdenie zákonnosti takého ustanovenia vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré nestanovuje úplnú náhradu škody, vrátane ušlého zisku, ktorá vznikla z dôvodu, že v súlade s právom Únie sa prijali vnútroštátne ustanovenia ochrany proti vtáčej chrípke, nepatrí z hľadiska práva na účinný prostriedok nápravy a vlastníckeho práva, ako aj slobody podnikania do právomoci Súdneho dvora.

56 Ako sa uvádza v bodoch 48 a 49 tohto rozsudku, všeobecná zásada, ktorá ukladá členským štátom povinnosť náhrady škody vyplývajúcej z takýchto opatrení, totiž v práve Únie neexistuje.

57 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na druhú a štvrtú otázku odpovedať tak, že rozhodnutia 2006/105 a 2006/115 stanovujúce opatrenia boja proti vtáčej chrípke, sa majú vykladať v tom zmysle, že neobsahujú ustanovenia, ani neodkazujú na ustanovenia, ktorých cieľom je zaviesť režim náhrady škôd spôsobených opatreniami, ktoré stanovujú, a na druhej strane posúdenie zákonnosti takého ustanovenia vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré nestanovuje úplnú náhradu škody, vrátane ušlého zisku, ktorá vznikla z dôvodu, že v súlade s právom Únie sa prijali vnútroštátne ustanovenia ochrany proti vtáčej chrípke, nepatrí z hľadiska práva na účinný prostriedok nápravy a vlastníckeho práva, ako aj slobody podnikania do právomoci Súdneho dvora.

O tretej a piatej otázke

58 Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu treba na tretiu a piatu otázku odpovedať v prípade, že sa na druhú a štvrtú otázku odpovie kladne.

59 Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na druhú a štvrtú otázku si nevyžadujú tretia a piata otázka odpoveď.

O šiestej otázke

60 Vnútroštátny súd sa vo svojej šiestej otázke v podstate pýta, či sa má zásada ekvivalencie vykladať tak, že ak právo na náhradu škody vzniknutej podniku, akým je podnik žalobkyne vo veci samej, nevyplýva z práva Únie, táto zásada by sa mohla uplatniť, aby sa umožnilo použiť tie isté procesné pravidlá na preskúmanie nárokov, ktoré možno priznať na základe práva Únie, a podobných nárokov, ktoré možno priznať na základe pravidiel maďarského práva.

61 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dodržanie tejto zásady predpokladá to, že predmetné vnútroštátne pravidlo sa uplatňuje nezávisle od skutočnosti, či sú žaloby, ktoré majú podobný predmet a dôvody, založené na právach, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie a porušení vnútroštátneho práva. Vnútroštátnemu súdu, ktorý ako jediný priamo pozná uplatniteľné procesné postupy, prináleží, aby preskúmal podobnosť dotknutých žalôb z pohľadu ich predmetu, dôvodov a podstatných prvkov (pozri rozsudok Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, bod 39 a citovanú judikatúru).

62 Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na druhú a štvrtú otázku žiadne ustanovenie práva Únie neukladá členským štátom povinnosť zriadiť režim náhrady škody spôsobenej vnútroštátnymi opatreniami ochrany, o aké ide vo veci samej. Na druhej strane možnosť zriadiť takýto režim patrí výlučne do možností výberu vnútroštátneho zákonodarcu.

63 Z toho vyplýva, že keďže dodržiavanie zásady ekvivalencie predpokladá diferencované uplatnenie vnútroštátneho pravidla v situáciách vyplývajúcich jednak z uplatnenia práva Únie a jednak z vnútroštátneho práva, túto zásadu nemožno uplatniť v takej situácii, ktorá nepatrí do práva Únie, o akú ide vo veci samej.

64 V každom prípade, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pokiaľ ide o žaloby o náhradu škody spôsobenej vnútroštátnymi opatreniami ochrany, o aké ide vo veci samej, žiadny prvok nestanovuje diferencované uplatnenie vnútroštátnych procesných pravidiel v prípade práv garantovaných právom Únie a práv stanovených vnútroštátnym právom.

65 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy nie je zásada ekvivalencie uplatniteľná v takej situácii, o akú ide vo veci samej.

O trovách

66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Rozhodnutie Komisie 2006/105/ES z 15. februára 2006 o určitých prechodných ochranných opatreniach týkajúcich sa podozrivých prípadov vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov v Maďarsku a rozhodnutie Komisie 2006/115/ES zo 17. februára 2006 o určitých ochranných opatreniach týkajúcich sa vysoko patogénnej vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov v Spoločenstve a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2006/86/ES, 2006/90/ES, 2006/91/ES, 2006/94/ES, 2006/104/ES a 2006/105/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že v rozpore s nimi nie sú jednak vnútroštátne opatrenia, akými sú správne akty z 15. a 21. februára 2006, ktorými bolo nariadené zriadenie zóny ochrany na správnom území obcí Csátalja a Nagybaracska (Maďarsko) a zákaz prepravy hydiny v tejto zóne ochrany, a jednak správne stanovisko, akým je to z 23. februára 2006, ktorým bola zamietnutá žiadosť podniku, akým je podnik žalobkyne vo veci samej, o povolenie umiestniť morky na jej chovnej farme nachádzajúcej sa v obci Nagybaracska.**

2. **Rozhodnutia 2006/105 a 2006/115 sa majú vykladať v tom zmysle, že neobsahujú ustanovenia, ani neodkazujú na ustanovenia, ktorých cieľom je zaviesť režim náhrady škôd spôsobených opatreniami, ktoré stanovujú, a na druhej strane posúdenie zákonnosti takého ustanovenia vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré nestanovuje úplnú náhradu škody, vrátane ušlého zisku, ktorá vznikla z dôvodu, že v súlade s právom Únie sa prijali vnútroštátne ustanovenia ochrany proti vtáčej chrípke, nepatrí z hľadiska práva na účinný prostriedok nápravy a vlastníckeho práva, ako aj slobody podnikania do právomoci Súdneho dvora.**

Podpisy